Quelle: http://manuscripta.at/?ID=452
Copyright: Klosterneuburg, Augustiner-Chorherrenstift

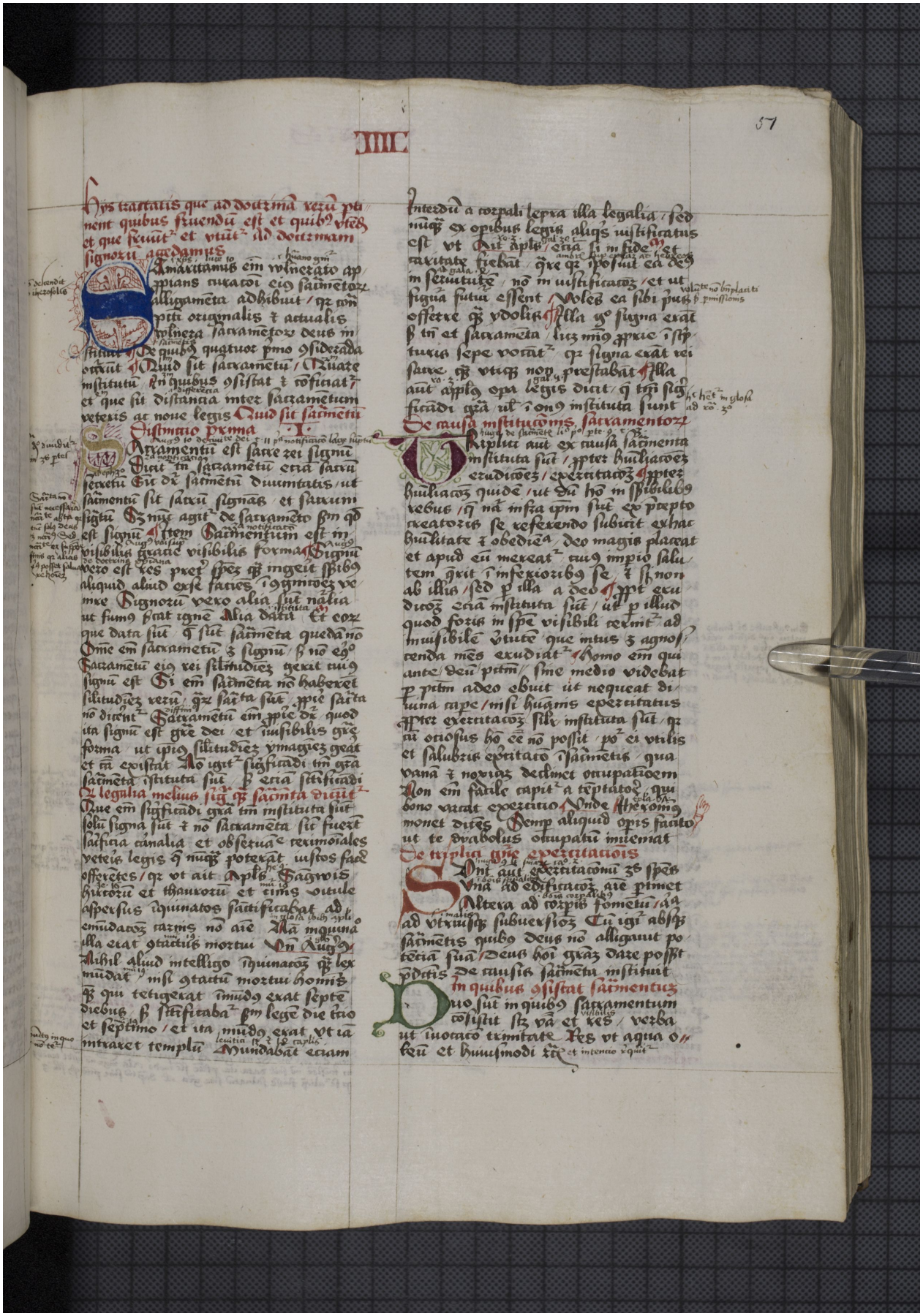

Hys tractatis que ad doctrinam veteris pertinent quibus fruendum est et quibus utendum et que fruuntur et utuntur ad doctrinam signorum accedamus

Admaturamus enim winctatis apostolicam tuitari eius sacramentorum alligamenta adhibuit / qr tum spiritu originalis et actualis violenta sacramentorum deus instituit / De quibus quatuor primo considerada occurrunt / Quid sit sacramentum / Cuiate institutum / in quibus consistat et officiat et que sit distantia inter sacramentum veteris ac noue legis Quid sit sacramentum

Distinctio prima

Sacramentum est sacre rei signum Dicit in sacramento etiam sacrum secretum Sic dr sacramentum duumtatis / ut sacramentum sit sacrum signans et sacrum signum Qz nunc agitur de sacramento sm qd est signum Item Sacramentum est invisibilis gratie visibilis forma Signum vero est res preter speciem quam ingerit sensibus aliquid aliud ex se facies / in memoriam venire Signorum vero alia sunt naturalia ut fumus patet igne Alia datum / et eorum que data sunt / quedam sunt sacramenta quedam non Omne enim sacramentum est signum / sed non ego sacramentum eius rei similitudinem gerit cuius signum est Si enim sacramenta non haberent similitudinem rerum / qz sacra sunt / prius sacra non dicerent Sacramentum enim quasi dicit quod ita signum est gratie dei et invisibilis gratie forma ut ipsius similitudinem imaginem gerat et in ea existat Ad igitur significandum tum gratia sacramenta instituta sunt / sed etiam sanctificandi Q legalia melius sint qm sacramenta dicuntur Que enim significandi gratia tum instituta sunt solum signa sunt et non sacramenta sicut fuerunt sacrificia canalia et observancie ceremoniales veteris legis quamquam poterant iustos facere offerentes / qr ut ait Apostolus Sanguis hircorum et thaurorum et cinis vitule aspersus inquinatos sanctificabat ad emundationem carnis non aiens Alia mquinatio illa erat quantum mortui Vn Augustinus Nihil aliud intelligo inquinationem qm lex mundat nisi gratiam mortui hominis qm qui tetigerat immundus erat septem diebus / sanctificabatur sm legem die tertio et septimo / et ita mundus erat Vt ita intraret templum Mundabat etiam interdum a corporali lepra illa legalia / sed nunquam ex operibus legis aliquis iustificatus est vt Dicit apostolus / etiam si in fide et caritate fiebant / que qr prosunt ea deo in seruitute / non in iustificationem / et ut signa futuri essent / Voles ea sibi quasi offerre qm vdolis / Illa igitur signa erant sed tm et sacramenta lucis mundi gratie instituta sepe vocant qr signa erant rei future qm vtique non prestabant / Illa aut apostolus opa legis dicit / q tm significandi gratia ut in omnibus instituta sunt

De causa institutionis sacramentorum

Triplici aut ex causa sacramenta instituta sunt / propter humiliatos eruditos / exercitatos / propter humiliatos quidem / ut dum homo in sensibilibus rebus / q non insita ipsum sint ex precepto creatoris se referendo subiicit et hac humilitate et obedientia deo magis placeat et apud eum mereat cum impio salutem gerit in inferioribus se et sensibus non ab illis / sed per illa a deo / propter eruditos etiam instituta sunt / ut per illud quod foris in spe visibili cernunt ad invisibile et ut que intus et agnoscenda mens erudiant / homo enim quantum / deum petim / sine medio videbat Propter adeo obiit ut nequeat diuina capere / nisi humanis exercitatus Propter exercitatos sile instituta sunt / qr ni otiosus homo esse non possit / po ei vtilis et salubris exercitatio in sacramentis quia vana et noxia declinet occupationem Non enim facile capit a temptatore quibus exercitatio / Vnde Hieronimus monet dicens Semper aliquid opis facito ut te diabolus occupatum inuenat

De triplici genere exercitationis

Sunt aut exercitationum tres species Vna ad edificationem aliis primet Altera ad corporis tormentum / aa ad utrumque subuersionem Cum igitur absque sacramentis quibus deus non alligauit potentia sua / Deus homini gratiam dare possit potentis De causis sacramenta instituit

In quibus consistat sacramentum

Duo sunt in quibus sacramentum consistit sicut res et verba / verba ut inuocatio trinitatis Res vt aqua oleum et huiusmodi tc